

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/885- /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **a panaszos** által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 377/2011. (XII. 20.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2011. július 6-án elektronikus úton – majd 2011. július 07-én postai úton – terjesztette elő panaszát a Panasztestülethez a vele szemben 2011. június 29-én fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban. Az előadott panasz az alábbiakban foglalható össze.

A panaszos B.-re utazott azért, hogy részt vegyen egy szoboravatási ünnepségén. A szoboravatás környékén sok rendőr teljesített szolgálatot. Az ünnepség végén – kb. 15:30 órakor – a magasabb rangú védett személyek távoztak. Többen azonban még a téren maradtak, mert le akarták fényképezni a szobrot.

A panaszos előadta, hogy tőle néhány méterre egy háromfős csoport meglehetősen rendetlenül viselkedett, velük szemben mégsem került sor rendőri intézkedésre. A csoport viselkedése miatt a panaszos át akart menni kb. 10-15 méterrel arrébb a V. utca másik oldalára. Ekkor – kb. 16 órakor – egy rendőr felszólította, hogy adja át az igazolványát. Ezt megelőzően az intézkedő rendőrök köszöntek, de a panaszos nem hallotta, hogy nevüket vagy azonosító számukat közölték volna. Miután megnézték a személyi igazolványát, az egyik rendőr néhány méterre eltávolodott a panaszostól, és mobiltelefonon felhívott valakit. Halkan beszélt, abból nem sokat lehetett érteni, azt azonban igen, hogy a panaszos adatait diktálja.

A panaszos nyugdíjas középiskolai tanár. A viselkedése az ünnepségen megítélése szerint kifogástalan volt, az alkalomhoz illő öltözéket viselt, a megjelenésével nem lehetett probléma. Táskája vagy egyéb csomag nem volt nála, csak a fényképezőgépe. A panaszos nem tudja, hogy a mobilon az intézkedő rendőr hová és milyen jelentést adott le róla. A panaszos sérelmezi, hogy a közelben tartózkodó emberek megnézték, véleménye szerint azt hihették, hogy valami súlyos dolgot követett el. A mobiltelefonon bediktált adatait is hallhatták. A panaszos számára érthetetlen, hogy a rendőrök miért őt zaklatták, és miért nem azokat, akik rendetlenül viselkedtek.

A panaszos a vele szemben fogatosított rendőri intézkedésekkel kapcsolatban az alábbiakat sérelmezte:

- igazoltatásának jogszerűségét;
- a rendőrök szolgálati fellépésének módját, azonosítási kötelezettségük teljesítésének elmaradását;
- azt, hogy a közelben tartózkodó emberek megnézték, és azt hihették, hogy valami súlyos dolgot követett el;
- mobiltelefonon bediktált adatait mások is hallhatták.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszos igazoltatására megfelelő jogalap hiányában került sor, ezért sérült a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (továbbiakban: Alkotmány) 59. §-ának (1) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez való joga.

A Panasztestület az alapjogsértés súlyosságának megítélésekor különös jelentőséget tulajdonított annak, hogy a panaszossal szembeni intézkedés valódi és a rendőrség által is

elismert oka a panaszos korábbi rendezvények alkalmával nyilvánvalóvá tett politikai véleménye volt.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a panaszos 2011. július 6-án előterjesztett panaszbeadványa;
- Rendészeti Szervek Biztosítási Osztály r. főhadnagyának 2011. október 20-án kelt, 01000-94271/2011. id. számú jelentése;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének 2011. október 07-én kelt, 01060/9649/2011/ált. számú átirata;
- a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr- Járőrszolgálati Alosztály r. őrmesterének 2011. október 23-án kelt, 01060/13798/2011/id. számú jelentése;
- Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály r. őrmesterének 2011. november 11-én kelt, 01000/101491/2011/id. számú jelentése;
- az országos rendőrfőkapitány 2011. június 16-án kelt, 29000/14440-1/2011/Ált. számú átirata;
- Hivatal vezetőjének 01000-105/449/3/2012.P. számú átirata;
- Rendészeti Szervek Biztosítási Osztály vezetőjének 01000-28160/2012.id. számú átirata;
- a Terrorelhárítási Központ főigazgatójának 30100-203/3-5/2012.P számú átirata.

III.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) A panaszos sérelmezte igazoltatásának jogszerűségét.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv. 7/E. § (1) A terrorizmust elhárító szerv nem gyakorol nyomozóhatósági jogkört. A terrorizmust elhárító szerv

c) a - jogszabályban meghatározott - kiemelten védett vezetők tekintetében személyvédelmi feladatokat lát el.

Rtv. 29. § (1) A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedérendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Rtv. 30. § (1) A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és

járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. § (1) Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.

39. § (2) Fokozott ellenőrzés végrehajtását az egész ország területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Köztársasági Őrezred parancsnoka vagy a Készenléti Rendőrség parancsnoka rendelheti el.

A terrorizmust elhárító szerv kijelöléséről és feladatai ellátásának részletes szabályairól szóló 295/2010. (XII. 22.) Korm. rendelet 3. § (1) A TEK az Rtv. 7/E. § (1) bekezdés a) és c) pontjában, valamint (2)–(4) bekezdésében meghatározott feladatok ellátása érdekében d) végzi a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint a köztársasági elnök és a miniszterelnök védelmét.

A panaszos beadványában előadta, hogy egy szoboravatáson vett részt, ahol le szeretne volna fényképezni a szobrot, ezért az ünnepség befejezését követően is a téren maradt. Ekkor egy fiatal rendőr igazolásra szólította fel annak ellenére, hogy megfelelő öltözetben volt, és megfelelően viselkedett.

A szoboravató ünnepségen részt vett Magyarország miniszterelnöke, illetve az Amerikai Egyesült Államok magyarországi nagykövete is, akik védett személynek minősülnek. Az Rtv. 7/E bekezdés c) pontja és a 295/2010. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján ezen védett személyek védelme a Terrorelhárítási Központ (a továbbiakban: TEK) hatáskörébe tartozik, ezért tartózkodtak a helyszínen ezen rendőri szerv munkatársai is. A BRFK Hivatal vezetőjének 01000-105/449/3/2012.P. számú átirata rögzíti, hogy a rendezvénybiztosítás parancsnoka a TEK részéről kijelölt személy volt, aki irányítási és utasításadási jogkörrel rendelkezett a BRFK részéről kijelölt parancsnok irányába, aki a kiadott utasításokat a biztosításba beosztott állományán keresztül hajtotta végre.

A TEK főigazgatójának 30100-203/3-5/2012.P számú átirata rögzíti, hogy a TEK helyszínen tartózkodó munkatársai a rendezvény ideje alatt azt észlelték, hogy a panaszos folyamatosan a védett személyekkel együtt mozog, az ő mozgásukat leköveti, ami adott esetben biztonsági kockázatot jelenthetett volna, ezért a későbbi problémák elkerülése érdekében az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján kérte Cs. A. r. százados az igazoltatás végrehajtását. Tehát az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdése, illetve az Rtv. 30. §-a alapján került sor, és nem a Panasztestület állásfoglalásában megjelölt ok alapján, miszerint a panaszos közismert arról, hogy a miniszterelnök úr minden nyilvános szereplésén megjelenik, és bekiabálással próbálja megzavarni a rendezvényeket.

Megjegyzendő továbbá, hogy a rendezvény idején B. rendőrfőkapitányának utasítása alapján fokozott ellenőrzés került elrendelésre. A Legfelsőbb Bíróság BH2011. 78 számú döntésében kifejtette, hogy fokozott ellenőrzés elrendelésének időtartama alatt személyek ellenőrzése, adataik rögzítése önmagában nem tekinthető jogszabályba ütközőnek. A Legfelsőbb Bíróság rámutatott, hogy a jogszabályi rendelkezésekből következően nem volt szükség arra, hogy a felperes bármiféle olyan magatartást tanúsítson, amely az intézkedések megtételét megalapozhatta volna, hiszen a fokozott ellenőrzés elrendelésének ténye önmagában alapot adott arra, hogy az igazoltatást a rendőr foganatosítsa.

Tekintettel a fentiekre, az e körben előadott panaszt elutasítom.

- 2.) A panaszos sérelmezte a rendőrök szolgálati fellépésének módját és azonosítási kötelezettségük teljesítésének elmulasztását.

A rendőri fellépés szabályaira az alábbi rendelkezések az irányadóak:

Rtv. 20. § (1) A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Szolgálati Szabályzat 4. § (1) A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedő rendőrök köszöntek, de azt nem hallotta, hogy nevüket vagy azonosító számukat közölték volna. Megjegyezte ugyanakkor azt is, hogy nagyon lekötötték a nem várt igazoltatás okával kapcsolatos gondolatai.

A sérelmezett intézkedést foganatosító F. T. r. őrmester jelentése szerint a napszaknak megfelelő köszönéssel, tisztelgéssel, nevének, rendfokozatának és jelvény számának, valamint beosztási helyének közlésével kezdte meg az intézkedést a panaszossal szemben, az intézkedés céljaként pedig a személyazonosság megállapítását jelölte meg. Az intézkedésben részt vevő Cs. D. r. őrmester jelentésében azzal erősíti meg a fent leírtakat, hogy az intézkedés megkezdésekor mindketten a napszaknak megfelelően köszöntek és tisztelgetek, majd ezt követően F. T. r. őrmester közölte a nevét és a jelvéyszámát a panaszossal.

Mindkét rendőri jelentés rögzíti, hogy F. T. r. őrmester azt is közölte a panaszossal, hogy igazoltatását B. rendőrfőkapitányának utasítása alapján a város területére elrendelt fokozott ellenőrzés keretében hajtják végre.

A biztosítás parancsnoka – F. F. r. fhdgy. – jelentésében leírta, hogy az intézkedés megkezdése előtt kifejezetten felhívták a panaszos igazoltatására utasított rendőrök figyelmét arra, hogy az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltak szerint járjanak el.

Tekintettel arra, hogy maga a panaszos is úgy nyilatkozott, hogy „nem hallotta” a rendőrök nevét és azonosító számát, mivel „lekötötték a gondolatai”, illetve a rendőri jelentések egybehangzó tartalma alapján a panaszt e tekintetben elutasítom.

- 3.) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során a közelben tartózkodó emberek megnézték, és véleménye szerint azt hitték, hogy valami súlyos dolgot követett el.

Az Rtv. 2. §-ának második mondata a rendőrség kötelezettségévé teszi, hogy tiszteletben tartsa és védelmezze az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Cs. D. r. őrmester jelentése szerint az intézkedésre kapott utasítást követően elindultak a panaszos irányába, aki ekkor egy 3-4 fős csoportban állt és beszélgetett. A rendőrök megvárták, amíg a panaszos a csoportot elhagyta, és csak akkor léptek oda hozzá, amikor annak tagjaitól már kellő távolságba került. F. T. r. őrmester jelentése alapján, amikor a panaszost intézkedés alá vonták, a rendezvénytől kb. 15-20 méterre tartózkodott, és nem volt más személy a környezetében.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján nem merült fel olyan körülmény, amely a panaszos emberi méltóságának sérelmére utalt volna. A rendőrök mindaddig nem vonták intézkedés alá a panaszost, amíg más személyek társaságában volt, hanem megvárták, hogy a rendezvény többi résztvevőjétől eltávolodjon, és csak ezután kezdték meg az igazoltatását. Annak ellenére, hogy nincs kifejezetten olyan jogszabályi rendelkezés, amely a rendőr számára intézkedése során a diszkréció figyelembe vételét előírná, megállapítható, hogy a panaszost igazoltató rendőrök az adott szituációt figyelembe véve, a tőlük elvárható mértékben mindent megtettek annak érdekében, hogy a panaszost fellépésükkel ne hozzák kellemetlen helyzetbe. Az intézkedés foganatosításának módjával kapcsolatos panaszt ezért elutasítom.

- 4.) A panaszos sérelmezte, hogy az igazoltatás során mobiltelefonon bediktált adatait mások is hallhatták.

A rendőri jelentések rögzítik, hogy a panaszos adatait az EDR rádiótelefon funkciójának alkalmazásával ellenőrizték le a Rendőrkapitányság ügyeletén keresztül a Schengeni Információs Rendszerben és a körözési nyilvántartásban. Az adatok bediktálásakor Cs. D. r. őrmester a panaszostól távolabb ment, hogy sem ő, sem más illetéktelen személy az elhangzottakat ne hallhassa.

A panaszban foglaltak szerint az egyik rendőr a személyi igazolvány áttanulmányozását követően úgy hívott fel a mobiljával valakit, hogy ezt megelőzően néhány méterre eltávolodott a panaszostól. A rendőr a panaszos véleménye szerint is olyan halkán

beszélt, hogy az általa mondottakból ő maga sem sokat értett, csak annyit, hogy az adatait diktálja.

Az intézkedő rendőr egy számos résztvevő jelenlétében zajló rendezvény helyszínén úgy ellenőrizte a panaszos adatait, hogy igyekezett a lehetőségekhez képest minden más személytől hallótávolságon kívül kerülni, ezáltal a lehetőségekhez képest óvva a panaszos személyes adatokhoz fűződő jogát. Tekinettel arra, hogy az eljárás során nem merült fel olyan körülmény, amely arra utalna, hogy a fenti adatokat illetéktelen személy megismerhette volna, ezért a panaszt e tekintetben elutasítom.

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megállapította a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelmét a panaszos igazoltatása kapcsán.

A határozat III. részében részletesen kifejtett indokok alapján a Panasztestület megállapításaival a **3. és 4.** számokon jelzett kifogások tekintetében egyetértek, az **1. és 2.** számokon jelzett kifogások tekintetében pedig eltérő álláspontomat (jogszábállyal alátámasztott részletes indokolással együtt) fentebb kifejtettem.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §, 54. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. évi törvény 2. § (1) bekezdése, 7/E (1) bekezdés c) pontja, 20. § (1)-(4) bekezdései, 29. § (1) bekezdése, 30. § (1)-(3) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (1) bekezdése, 38. § (1) bekezdése, 39. § (2) bekezdése;
- A terrorizmust elhárító szerv kijelöléséről és feladatai ellátásának részletes szabályairól szóló 295/2010. (XII. 22.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés d) pontja.

Budapest, 2012. április „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány